

האלוף ואשתו: דן שומרון, אלוף פיקוד הדרום עם אשתו דליה ומנחם בגין, 1981

במיטה. זה מעצבן אותי, והוא מסוגל לשגע את הבית. הוא לא רגוע. בסדר, אז אדם גדול צריך אשה גדולה. ואני לא אשה גדולה!"

על הפירסום בעיקבות אנטבה: "דני לא טיפוס של כוכב. הוא אישי-צבא. אדם מאוד רציני. מאוד מייק צועי. עם הרבה מוסר אידיאולוגי."

"כשהיה מגיד בצנחנים, קראו לו 'הגרמני'. הוא לא כל כך קשוח למעשה. אבל תמיד היתה לו צורת-היבטו הצבאית-שחצנית: אין כדור עם הכתובת שלי!"

ועל פעולת אנטבה עצמה: "זה ההבדל בין גאון ולא-גאון. מה שנראה לאדם נורמלי כבלתי-אפשרי, יראה לדני כאפשרי, ועוד איך!"

"הוא טיפוס קצרי-רוח. הוא לא יעמוד ויסביר. אין לו סבלנות בשביל זה. הוא מורה רע מאוד. הוא רוצה שאנשים יעשו את העבודה עימו בלי לשאול שאלות. הוא לא עריץ. פשוט אין לו סבלנות לאיטיות השיכולית של האנשים. כך גם אלי..."

ב-1981 נשא דן שומרון אשה שניה, ציירת בשם דליה, שציוריה מקשטים כיום את לישכת-הרמטכ"ל. הוא גר איתה בנחל-אביבים. גם האנשים העובדים עימו במגע הדוק לא היו מעולם בביתו. איש מהם לא הוזמן.

● נוכח דרך באנטבה

מילחמת יום-הכיפורים הוכיחה כי הופר האיוון בצה"ל. הלהיטות הבניית כוח משוריין, שיוכל לנהל מלחמת-רב, גרמה להמעטת ערכו של חיל-הרגלים. כאשר שחק כוח-הרגלים המצרי, לאורך התעלה, את החטיבות המשוריינות של צה"ל בטילים אישיים, נשמעה הקריאה: "איפה האדומים?" (הצנחנים בעלי הכומתות האדומות, שהיוו את כוח-הרגלים העיקרי של צה"ל). הכל הבינו שצריכים להקים מחדש את הח"ר.

שוב היה לשומרון מזל. התפקיד החיוני הזה נפל בחלקו. בספטמבר 1974 התמנה כקצין — קצין צנחנים-חיל-הרגלים-ראשי.

רק כעבור שנה וחצי התברר מה רב היה המזל הכרוך במינוי זה. דווקא. מטוס צרפתי, בטיסה 139 של אייר-פראנס, ובו נוסעים ישראליים ויהודיים רבים, נחטף ב-27 ביוני 1976 והובל לנמל-תעופה באוגנדה של הרוון אידי אמין. שמו של נמל-התעופה נחרת בתודעת העולם ובתולדות המדינה, וגם בביוגרפיה של דן שומרון: אנטבה.

ברגע שנודע על החטיפה, התחילה בארץ פעולה קרחתנית. ממשלת-ישראל, שבראשה עמד יצחק רבין, התחילה במגעים לשיחרור החטופים בדרך דיפלומטית. גם מנחם בגין, ראש האופוזיציה, ושימיעון פרס, שריהיטחון, הסכימו לכך. בזמנית הוטל על צה"ל לבדוק אם ניתן לשחרר את בנייה-ערובה בכוח, חרף המרחק הרב והנסיבות הקשות.

אגף-המבצעים של צה"ל, שבראשו עמד יקותיאל אדם, התחיל לגבש תוכניות. אך הן היו בלתי-שלמות, ואי-אפשר היה לקבלן. ביום החמישי, האחד ביולי 1976, הציגו ראשי אגפים את התוכניות לפני השרים. רבין, גם הוא רמטכ"ל לשעבר, שאל את יקותיאל: "האם יש לך

לשאת. ידעתי שהוא אישי-צבא ועסוק מאוד. אבל חייתי בבית ייקי, ושעות-הבוקר בבית כוח לא מתחילות בחצות. אמרתי לו להתקשר שוב בחצות.

"החלטתי שאני לא אענה לטלפון. אתן לאמא לענות. הייתי בטוחה שהיא תשטוף אותו מלמעלה למטה, וכך יתחסל כל העניין. הוא באמת צילצל בחצות. אמא ענתה. מילה פה, מילה שם — והיא אמרה לו לבוא.

"זה כבר היה באמת יותר מדי. לא יכולתי להבין את זה. תביני, הוא חייל וצריכים לעזור לו, אמרה אמא. ולא זאת בלבד, אלא שהיא נכנסה למיטבה ובישלה לו, זה היה באמת יוצא-דופן. ואז הוא בא. החלטתי שאנחנו יוצאים מהבית. לא הייתי בטוחה שמצביה-הרוח המיוחד של אמא יימשך. נחמדה-נחמדה, אבל בשלב כלשהו היא תחזור לעצמה!"

"הסתובבנו ברחובות כמו שני ילדים מוכים. להיכן אפשר ללכת ב-12 בלילה? דן היה עייף. הוא היה אחרי יום-עבודה קשה. אחרי שעה פנינו חזרה הביתה.

"לפני שנכנסתי אמר לי: טוב, אז אני רוצה להתייחס. חתן איתך? וזה איתך? חתן חמש שעות בערך שהיכרנו, מהן ארבע שעות שישתק."

"מה חשבתי באותו רגע? שהוא קיבוצניק וקצת לא מתמצא בדרך החיזורים, ושכל כוונתו בעצם זה להכניס אותי למיטה. הצעת-הנישואין שלו נראתה לי כאמתלה לרכז את ליבי. זה היה באמת מצחיק. ניסיתי להסביר לו שאין צורך להתחייב רק מפני שנכנסים למיטה. אבל הוא היה עקשן ואמר: לא, אני באמת מתכוון למה שאמרתי. אני לא מתכוון להכניס אותך למיטה!"

זה הבין אותי עוד יותר. כדי לא להעליב אותו, אמרתי לו שאני חייבת לחשוב על הרעיון. וזהו. הוא הלך הביתה. מוכן שלא ייחסתי לזה שום חשיבות. זה נראה לי מאוד לא מציאותי.

"למחרת בבוקר, דקה ל-8, עוד לא הספקתי להיכנס למישר (הצבאי שבו עבדתי), צילצל הטלפון. מי, מה החלטת? הוא שאל. היה לך כל הלילה לחשוב?"

מירי לא היתה להוטה להתחתן. "אמא שלי כן, אבל אני? בוודאי שלא. לא ידעתי מה לענות."

כעבור כמה ימים, כאשר דיברה מירי עם הבוס שלה בטלפון הפנימי, היא הפליטה מילה ססה. "באותו הרגע נכנס דן לחדר. הוא הסמיק מאוד. ראיתי שהוא הולך למות מרוב כושה. הוא לא הבין איך שהמילה יוצאת לי מהפה, ואני נשארת בחיים.

"ואז החלטתי שזה יהיה האבא של הילדים שלי. ובעלי. וכך באמת היה. כעבור שלושה שבועות נרשמו ברבנות. כעבור שישה שבועות התחתנו."

● "דני הוא גאון!"

החתונה של סגן-האלוף דן שומרון והסגן מירי ברייר נערכה בשעות-הבוקר ברבנות בת-ליאב, ונמשכה 20 דקות. הם המינו ב-50 ירדים לטכס, ובאו 500. מירי נכנסה להריון, וצה"ל שיחרר אותה משרות-הקבע. הם התגררו בדירה של הסב והסבתא של מירי.

שלוש שנים לאחר מכן פרץ המשבר בנישואין. שנה לאחר מכן התגרשו רשמית.

מדוע? לא פרץ ביניהם ריב. "דני לא מסוגל לריב." מירי היתה בת 23, ענת בת שנתיים.

מה קרה? הנישואין פשוט נמוגו. דן שומרון היה מסור כל-ככולו לצבא, שום דבר אחר לא עניין אותו. גם לא הבית. אחרי הגירושין נשאר מיורד עם אשתו, שהמשיכה לאהוב אותו. לעיתים קרובות בא לביתה, כדי לבלות עם הבת. הוא עצמו גר בדירה שכורה קטנה. איך נראה הרמטכ"ל-לעיתים בעיני האשה שחייתה איתו במשך שנים? "כדי להיות גנרל מצליח, כמו דן שומרון, צריך להיות טיפוס מיוחד. דני הוא גאון. וכל הגאונים הרי הם טיפוסים משונים..."

בעיות אישיות, המפריעות לכישורן השטף של מדינת-ישראל, מרגיזות אותו... אפילו כשהוא חולה, והוא אינו מסוגל להיות במקום שהוא חייב להיות, זה מוציא אותו מהרעת. הוא שוכב במיטה יומיים מתוך 10 ימים שנאמר לו לשכב. הוא שוכב

נחשבת עליידי הפלסטינים כנקודת-מיפנה בהיסטוריה שלהם. אסר ערפאת עצמו היה שם. בשביל שומרון היתה זאת עוד זלה. ושוב היה לו מזל: הוא לא היה בכוח המשוריין שהובס, בקטע של הפעולה שהצליח.

ג"ר השתתף שומרון במלחמת-התשה, ואחרי-כך עבר לשיירון. בימי ההתשה למד להכיר היטב את הוירה, כאשר מילחמת יום-הכיפור. גם בה האיר לו המזל.

ביום-הכיפורים, בשעה 2 אחרי-צהריים, פיקד דן שומרון על אחת משתי חטיבות-השיירון, שספגו את מלוא המחץ של הצבא המצרי שצלח את התעלה. הנשק האנטי-טנקי של הגייסות המצריים עשה בהן שמות. 80% מאנשי-חטיבתו של שומרון נפגעו בגיהינום זה. אך הוא עצמו לא נפגע, והנהיג את חטיבתו מן הבלימה אל הסתערו.

הוא חצה את התעלה, שעט דרומה, השלים את הכיתור של הארמיה המצרית השלישית, פנה מערבה והגיע לקולומטר 101 — הנקודה הקרובה ביותר לקהיר שאליה הגיע צה"ל."

במהלך המלחמה התחלפו מפקדי-האוגדה פעמיים. המפקד הראשון, אלברט מנדלר, נהרג. הפיקוד עבר לידי קלמן מגן, שמת אחרי המלחמה מהתקף-לב. במקומו בא יקותיאל (קוטי) אדם. כאשר אסף קוטי בפעם הראשונה את מפקדי אוגדתו, שררה במקום רממה מעיקה. המפקד שאל את שומרון מרוע כולם כל-כך שקטים. השיב לו שומרון: "אחרי ששני מפקדי-האוגדה מתו, רואים כך אדם שנרדף למוות."

היתה בכך נבואה. קוטי נהרג כעבור תשע שנים במלחמת-הלבנון.

● ארבע שעות שחיקה

בשלהי מלחמת יום-הכיפורים, ב-23 בנובמבר, הסתיימו גם נישואי הראשונים של דן שומרון עם מירי, אם בתו ענת. כעבור שנים נתנה מירי שומרון ראיון נדיר, המהווה את ההצצה היחידה לחייו הפרטיים של הקצין שונא-הפירסום.

בראיון עם דודו אורן סיפרה מירי שומרון את סיפור נישואיה המזוירים עם האיש המיוחד הזה: היא הכירה את דן, אז סגן-אלוף באג"ם מביצעים, בבית-הקפה נקי בשרדות-חן בת-ליאב, שהיה אז מרכז הבמה.

מירי, אז סגן בצבא-הקבע, בת 19, לא ידעה מי הוא. היא היתה בטוחה שהוא נשוי (אחד מאותם קצינים המחפשים הרפתקה קטנה...)."

הוא לא העז לגשת אליה ולשוחח איתה. תחת זאת שלח אליה קצינים שונים, מוכרים משותפים, כמתור. ביום הראשון בתלמיד-הבית באהבה הראשונה.

"בכל פעם הגיעו אלי למישר סגני-אלופים, שסיפרו לי על התעניינותו בי. זה היה החיזור" סיפרה מירי, בת למישפחה ייקית טיפוסי.

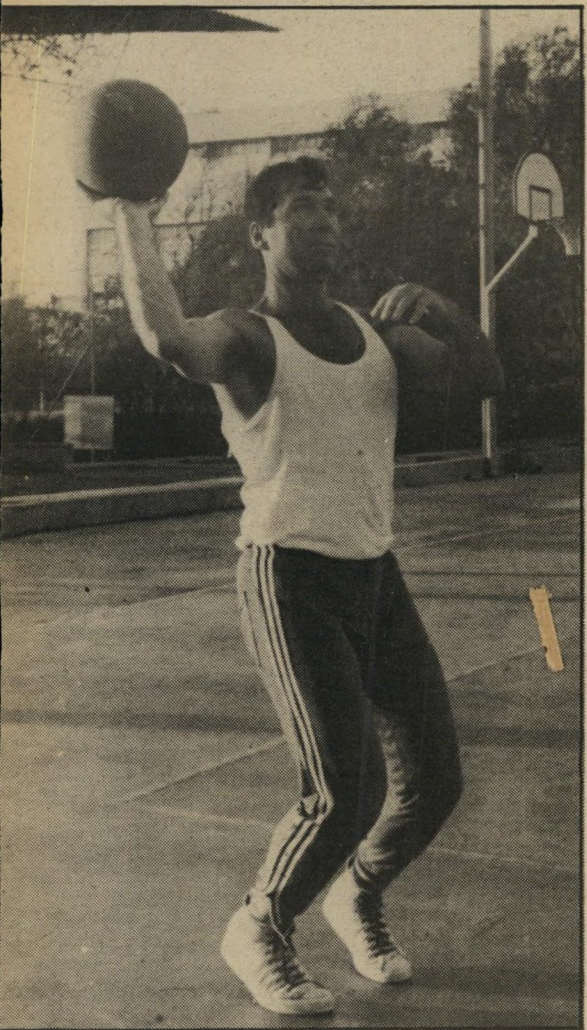
מכיוון שהיתה בטוחה שסגן-האלוף השתקן והמופנם הוא נשוי, רחתה את הרמזים. אף לא עלה על דעתה לשאול אם זה כך. "לא שגבר נשוי זה דבר ממאיר", אמרה אחרי-כך, "אבל כשמתאהבים זה דבר אחר. לא בצורה הזאת של חיזור..."

כשהתברר לה שטעתה בעניין זה, ביקשה לכפר על התנהגותה. "לקחתי את מיספר-הטלפון שלו והתקשרתי כדי להתנצל. פשוט לא ידעתי איך לכפר על מצע."

ההמשך: "הוא בא לביתי, שהה בו ארבע שעות וישתק."

"אמא שלי ממש התאהבה בו קשות. ואני אמרתי: אני אמות, אבל לא אתקרב אליו שנית! אחד שבא הביתה בפעם הראשונה, יושב ארבע שעות ושותק! כל הזמן דיברתי ודיברתי, ואין תגובה. לא ידעתי אם הוא שומע או לא. מבין או לא. כלום. אין תגובה! אבל הקליק נוצר בינו ובין אמא, ולי כבר לא היה שום סיכוי. למחרת הוא התקשר. זה היה מוקדם בערב, והוא הודיע לי שבכוונתו לבוא אלי בסביבת חצות. את זה כבר לא יכולתי

* בלאשה, בפברואר 1978.

אלוף פיקוד הדרום מתאמן בכדורסל